

LBRIS

We know
books

IULIAN GRIGORIU

REVOLUȚIA MEA

Jurnal de voyeur social

E I K O N

București, 2019

Cuprins

LĂMURIRE	5
JURNALUL MEU CAUTĂ UN ÎNCEPUT	7
CARTEA DE POVEȘTI	
(SE DEDICĂ MOTANULUI TOMI)	13
DECEMBRIE INCREDIBIL	19
CLONA DICTATORULUI DETRONAT	34
ODISEEA REVOLUȚIEI MELE	39
Un tip „amoc” la Casa de Cultură a	
Sindicatelor	41
„Biblia și Securea” sună mai bine decât	
„Secera și Ciocanul”	43
Am bătut noaptea clopotele la Sf. Vasile	46
O zi și o noapte la București	52
Împotriva Revoluțiocultismului	61
Am prins un „terorist”	64
MÎINE ȘI TRIȘTI	75
A fost Revoluție pură	77
A fost lovitură de stat sau lovitură	
anticeaușistă	78
A fost revoltă spontană dublată de	
lovitură de stat	79
LA VÎNĂTOARE DE VRĂJITOARE	
DOGMATICE	87
Glasul intelectualilor	89

MAESTRUL H	104
O Revoluție a infidelităților Poesiei (I)	111
Prefață la „Dulcele timp pentru răpunerea răilor”	118
Problema fundamentală a poeziei	121
O Revoluție a infidelităților Poesiei (II)	122
DE CE VOTĂM FSN-UL ?	133
A fost baia mea de mulțime	138
DIALOGURI CU PETRE ȚUȚEA	143
MISTERUL CREAȚIEI	145
Sînt un om greoi de munte	147
Adevărul este Dumnezeu, din voința cărui omul creștin este nemuritor	149
Am o concepție iudeocentrică asupra culturii europene	151
TEMPLUL - DIALOG CU PETRE ȚUȚEA	155
Am certitudinea invincibilității poporului român	161
Profesiunea mea de credință este simbolul credinței creștine	164
MINERIADA	166
Jumătate de om călare pe jumătate de iepure șchiop sau Securitatea de centru	170
„Galați, orașul prieten”, mi-a spus șeful minerilor	176
MÎINE ȘI ZIARIST	179
Mașina de scris - un „Olivetti” cochet	187
UN „MOMENT ISTORIC”	
PRIMUL CONGRES AL CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR LIBERE DIN ROMÂNIA	189
Participare și imixtiuni	190

Să înțelegem momentul istoric	191
Adio grevă și privatizare!	193
Cine este și ce vrea UGSR-iștii?	
Spinoasa problemă a fondurilor	194
A doua zi (și ultima)	196
RENAȘTEREA REZISTENȚEI ROMÂNE.	
MIȘCAREA „15 NOIEMBRIE”	198
Scurtă scenă de ciné-verité	198
De ce „Rezistența română”	199
Eu cred că solidaritatea este superlativul libertății (Ana Blandiana)	203
O structură menținută, recreează realitatea care a generat-o (Mihai Șora)	205
Noi reprezentăm puterea (Mihai Șora)	207
De ce nu se muncește în România, și aplicarea programului guvernamental	209
Să ne temem mai puțin de o dictatură militară decît de o generalizare a corupției	210
Liberi sînt doar morții noștri (Marian Munteanu)	212
Să iertăm!	215
COMUNISMUL NU POATE EXISTA NICI CA IDEAL - dialog cu Mihai Șora	217
Partenerii de dialog ai Mai-Știutorului	219
Specificul național nu poate și nu trebuie să se planifice	220
Comunismul nu poate exista nici ca ideal	221
Un poet al filosofiei	224
Religie și fundamentalism	227
VIZITA DOMNULUI ILIESCU LA GALAȚI, AȘA CUM A FOST	230
TERIBILUL CANON AL POEZIEI - DE VORBĂ CU IOAN ALEXANDRU	237
Nichita era un biruitor	238

Opera mîntuirii este una poetică?	240
Străfundurile materiale ale lumii sînt poetice în esența lor	240
Eliot a pus poeziei moderne un canon teribil!	241
Căutînd niște fotografii de-ale lui Nichita - dialog cu Alexandru Condeescu	242
UN NOU „CENACLU DE LUNI”	244
„EUCHRONIA” - CEARTA POETILOR PENTRU LOCUL ÎNTÎI	246
APOCALIPSA CA TRĂIRE ECUMENICĂ - DIALOG CU CEZAR IVĂNESCU	251
Recurs la expresia lirică	253
FRAGMENTARIUM: LIBRĂRESE LA VÎNZARE	257
CAIETUL DE LA MÎNĂSTIRE	259
Vilva ospățului	270
Mărturisiri despre Sfîntul Părinte și Martir Arsenie Boca	275
Evanghelia Tînarului gol	286
ÎNTRE TRANDAFIR ȘI TRANDAFIRI	293
Să nu neglijăm trandafirii	293
Comunismul încă durează	295
Construcții dumnezeiesc-hoteliere	297
Manolescu, după 20 de ani	300
Un înger cu sex pentru politică sau singur printre critici	301
Singura mea întîlnire oficială cu ei	303
MOȘTENIREA VĂCĂREȘTILOR	311
Școala de la Tîrgoviște - dialog cu Mircea Horia Simionescu	312
VIAȚA CA ADEVĂR SAU EXPERIMENTUL OM	317
Închisoarea Galați 1950-1964	317

Avem încă un cuvînt greu de spus (Ticu Dumitrescu)	320
O filă albă în istoria noastră	321
O voce de bătrîn	322
Definiția legionarului	322
Se zice că pe Goiciu îl bătuseră legionarii, dar cine l-o fi bătut, nu știu	323
Torționari, Frontieriști...	324
N-am să pot să fiu niciodată un Vadim	325
Numai împreună putem vorbi despre poporul român	325
Presa și generația tînăra au obosit	326
Nici unul dintre noi nu a crezut că după decembrie 89 îi vom vedea pe vechii noștri călăi reazezați la putere	326
De ce e presa obosită?	327
Nici Cotroceniul și Roman, nici Stolojan, nici Văcăroiu, n-au rostit măcar o singură frază prin care să ne recunoască	327
Mi s-a furat un vagon de porumb și poliția nu a intervenit, domnule!	330
Nu știu precis, dar peste 200.000 au fost!	331
Interviu spontan	333
Nu te poți apropia de Pitești decît cu o lumînare în mînă!	334
Ți-ai pierdut credința, frate!	336
Un prizonier avea un inel Panta Rhei	336
Poezia se intitulează Don Quijote și este a lui Radu Gyr, am învățat-o de pe fundul gamelei, scrisă cu săpun	337
Conferința în închisoare	338
La izolare - în plină iarnă, la 12 noaptea, mă trezea o albină, sau un bondar	338
Am dormit mergînd, 14 zile și 14 nopti	340
Aici e viața noastră!	340

Pentru o clipă aveai senzația că ai scăpat de foame	341
Atîta matematică i-au băgat în cap de pe tălpile de pantof!	341
Două jumătăți de miez de nucă	342
Era o formulă a lui Gauss, dar și Pumnul Sfîntului Damaschin	342
Acolo s-a pus capăt fenomenului Pitești!	343
Nimeni nu s-a gîndit la ce avea să urmeze	348
ÎN CELULĂ CU PETRE ȚUȚEA	350
Democrația nu este un ideal, ci o tehnică politică	352
25 DE ANI MUNCĂ SILNICĂ PENTRU TĂINUIREA A TREI CAIETE DE POEZII	356
ARESTAT DE 30 DE ORI ÎN 43 DE ANI	363
AMINTIRI DESPRE PETRE ȚUȚEA	371
Între a vorbi și a fi democrație	371
Români, la arme!	372
Descoperirea lucrului în sine ca fapt sensibil	373
Un antifilosof al Realului	375
Diferența dintre „precizie” și „exactitate”	377
Ce l-aș întreba dacă l-aș întîlni acum	378
Dincolo de Poezie	379
Viața ca Adevăr și Experimentul Om	381
TOATE ÎȘI CAUTĂ ROSTUL - ÎNTÎLNIRE CU PĂRINTELE GALERIU	385
E timpul unirii iubirii întru Adevăr	386
Harul e dincolo de timp și spațiu	388
„O EXPERIENȚĂ ABISALĂ” - ÎNTÎLNIRE CU PREOTUL GHEORGHE CALCIU	
DUMITREASA ȘI SCRITORUL MARCEL PETRIȘOR	390
Pe drumul de Galați-Brăila	392

„N-a mai existat celulă... ci numai o suprafață albă... și o stare de fericire... fără timp”	396
Soluția părintelui Calciu – Războiul întru Cuvânt	399
Am refuzat să fac cerere de grațiere	403
Perfidia Securității	405
Nu am vrut să fiu printre lapși	406
N-am trecut pe la Irod!	409
Neam și Națiune	409
Culpabilitatea românilor	410
America, America!	412
Să ne păstrăm nădejdea și dragostea!	416
Las-o mai moale cu martirajul!	417
COMPLEXUL ELEUSIS SAU ALUNGAREA SFINȚILOR	418
EPILOG	422

JURNALUL MEU CAUTĂ UN ÎNCEPUT¹

Evenimentul din decembrie 1989 transcende posibilitatea de a fi perceput la întreaga dimensiune a puterii lui simbolice. Că e un fapt dincolo de fapte, se vede prin aceea că „replicile” lui nu încetează să ne zguduie. El nu se mai constituie din integrala acțiunilor personale, ci dimpotrivă, concentrat într-o conștiință supraistorică, nu e numai de judecat, ci judecă, nu mai este de trăit, ci trăiește, e viu, ca o Formă a celor ce stăteau în fața gloanțelor. Așa se întâmplă cu orice eveniment când își găsește persoanele în care să se resemnifice - interesează mai puțin cauzalitatea circumstanțială a faptelor, cât limitele depășite, bulversate înlăuntrul individului.

1. Retrospectiv

Ceea ce urmează nu e opera unui ziarist². Eșecul meu jurnalistic³ se împletește în mare măsură cu o restituire în care personajele sînt amestecate, dar libere, salutare sau întîmplătoare, neprelucrate, necenzurate. Unele interviuri sînt completate după casete și hîrtii, la fel și mărturiile celor care apar în acest jurnal, fiindcă ce ziar ți-ar fi dat spațiu, așa numai pentru tine, ca să epuizezi un subiect cum ți-ai fi dorit? În articolele cu aspect de pamflet, unele nume sînt parodiate din rațiuni stilistice, dar și spre generalizarea fabulei la scară extrapersonală. Deasemenea, doza de subiectivitate cred că e salvată de notorietatea unor interlocutori. Am căutat să ajung la ei pentru că am crezut că am devenit liberi și că ei ne vor spune ce să facem cu viața noastră. Auzisem de Petre Țuțea înainte de 1989, îi citisem cărțile lui Mihai Șora, aflasem de puterea cuvintelor unor Constantin Galeriu și Calciu Dumitreasa. Aveam nevoie de „cuvintele lor pentru tineri”. Am crezut cîteva ani că toți ne dorim de fapt același lucru și pentru binele țării trebuie să recîștigăm valorile pierdute. Intelectualii, poeții, teologii, filosofi, în sfîrșit puteau să vorbească, să

2. La finele deceniului 90-00 am început să aranjez o parte din notițe și articole într-un Jurnal (cu cîteva excepții, textul e opera debusolantului deceniu 1989-2000). Am observat o serie de teme redundante cu necesități diferite de agregare, astfel că pe alocuri ordinea cronologică a fost completată de ordinea tematică sau de cea impusă de logica evenimentelor. Obiceiul meu, încă din timpul liceului, de a-mi nota idei, de a strînge articole, de a alcătui repertoare de citate și bibliografii, de a fișa cărți și evenimente, nu a urmărit niciodată vreun scop, cum ar fi acela de a le folosi pentru un jurnal, sau de a deveni, vezi-Doamne, scriitor.

3. După 90 am fost angajat la trei-patru publicații, fără a mai socoti și revistele culturale. O scurtă perioadă, în urma unui examen, am fost și corespondent la „Tineretul Liber”.

construiască instituțiile noii societăți. Numai așa totul ar fi putut să o ia de la capăt.

*

Îmi dau seama că nici acum nu am înțeles ce a fost *revoluția*⁴, de ce lucrurile nu au mers cum trebuie în țară după 1989, ce aport avem fiecare la afacerea asta. Jurnalul meu de „voyeur social” poate fi socotit și operă de ficțiune: în ce măsură filmul realității se suprapune peste realitate? era întrebarea pe care mi-o puneam cu asiduitate în zilele lui decembrie 1989. Ca supra-faptă istorică, *revoluția* nu e alocată unui moment temporal bine delimitat (pentru unii a început mai devreme, pentru alții mai târziu sau poate niciodată, pentru unii s-a terminat, pentru alții încă durează); ea nu e determinată nici spațial (Timișoara, Cluj, Sibiu, București, în exil etc.), însă punctul ei de acumulare e în decembrie 1989.

Nu am pretenția că fac aici o analiză lucidă, ci mă declar doar de o parte a baricadei, a presei, a lucrurilor făcute, spuse sau publicate, pătruns de măsura evenimentelor mărunte, trăite de atunci zi de zi, în care nu știu cât de bine m-am maturizat.

*

Înainte vreme, ca să urmezi dreptul sau filosofia⁵, nu mai vorbesc de ziaristică, trebuia să fii un campion

4. Ortografiat cu italic, *revoluție* arată încărcătura complexă și controversată a termenului.

5. Am cunoscut și fericite excepții. Totuși, excepții!

al notelor de zece la purtare, să slujești împreună cu „închinătorii la Vițelul de Aur”, să propovăduiești doctrina, să minți, să furi, să torni, să contribui la îndobitocirea generală. Atît de bine a prins la noi modelul comunist de parvenire pe fondul ancestral feudal (mita, șpaga, favorul, temeneaua), încît doar în cazuri excepționale mai puteai spera că poți merge paralel sau chiar împotriva curentului, că i-ai putea „duce”, ca să găsești un compromis decent de supraviețuire. Pentru un tînăr, calea ingineriei putea fi o soluție, „societatea *mutilaterală*” țipa după ingineri; și acolo aveai colegi turnători și șefi de grupă cu condicuțe, dar ingineria gonflată și aproape inutilă cum era, îți mai lăsa timp să citești o carte, să intri într-o bibliotecă, să sperii că undeva mai există o cale de scăpare.

Mulți dintre inginerii de ieri, azi se fac ziariști. Era s-o pătesc și eu - din fericire, n-am ajuns nici una, nici alta. Totuși, am crezut că scriind și publicînd, voi face pe placul voinței generale, ba nu, pe cel al orgoliului propriu (publicasem prin 1987 niște poezii într-o revistă studentească) ce nu va suferi într-atît încît să-mi pierd stilul, dar mai ales fervoarea. Acum nu cred decît că am contribuit și eu, ca atîția alții la îmbogățirea „loteriei”. În 1990 am încercat să fiu în cît mai multe locuri, să aflu, să notez, să înregistrez, am participat cu disperare la editarea unor ziare și reviste, sperînd că va apărea și revista de cultură pe care o visam. Nu a fost să fie.

*

La ce bun atîtea scrieri în vremuri sărace? Cred că a comunica presupune o asceză (și din partea

emițătorului dar și a receptorului) absolut necesară pentru apropierea vie a oamenilor, indiferent câtă vină duc cu ei. Nu există comunicare decît între oameni puri sau purificați. Scrierea are rol cathartic, terapeutic. Pe de altă parte, nu cred că e în ordinea lucrurilor ca faptele de orice fel să poată fi elucidate. Ba dimpotrivă! Fără fapte de neînțeles, povestea nu poate să meargă mai departe. Lumea, universul nu au o sintaxă: nu cunoaștem faptele trupului, ale minții și sufletului, ale universului, ale vieții și morții - și totuși trăim, făptuim, mergem înainte! Sîntem în sine necunoscători și cunoașterea noastră caută să traseze doar repere ale necunoașterii funciare. Asta e metafora mea - un semn pentru neputința de a pătrunde legămîntul necunoașterii, condiția *sine qua non* a existenței mundane.

*

Comunismul ne-a asuprit foarte mult. Pe unii ne-a adus în asemenea hal, încît am devenit mulțumiți, îngîmfați, ba chiar mîndri. Am zis că sîntem autonomi, niște privilegiați sau norocoși ai universului. Că putem să ghicim în probabilități (cum alții în stele) șansa de a fi. Suficiența ne-a adus acolo încît am gîndit că plecînd chiar de la premize false, vom ajunge inevitabil la adevăr. Comunismul ne-a mințit că am avea răspunsuri și soluții la toate. Trebuie doar să punem mîna pe muncă, pe școală. Dar viața și experiența ne-au arătat că orice ideal programatic e autodistructiv. Că nu ne regăsim, nu ne recunoaștem ca ființe ibere și egale, așa cum propovăduia doctrina. Cel mai important motiv pentru care consider

vinovat comunismul este că ne-a făcut să ne mimăm libertatea, să ne construim o viață ascunsă, vicioasă, iar pentru viața reală s-a văzut că nu am fost nici pe departe pregătiți. Că ne-a adus pe majoritatea la același numitor, căci avea nevoie de o masă ascultătoare, prin înfometare de cele materiale și spirituale. Nici măcar absurdul vieții nu ni l-am asumat, ci l-am pus fie în cîrca lui Ceaușescu și a clicii lui, fie pe seama îndoctrinării materialiste. Și unde erau acei înțelepți care să ne învețe că bucuria nu constă numai în plăcerile naturale și materiale? Comunismul ne-a mințit și ne-a făcut să ne mințim între noi, ne-a pus în fața lipsei de opțiune, considerînd că ne dă totul de-a gata, prin asta atentînd la principiul vieții care este libertatea de alegere. Comunismul ateu ne-a egalizat prin a ne șterge conștiința naturii căzute, a păcatului, anulînd forțele inexorabile ale răului și binelui transcendente. Dar faptul abnorm a fost acela de a fi existat. „Comunismul naște monstruoziități prin natura lui”, mi-a răspuns filosoful Mihai Șora, atunci cînd l-am întrebat dacă comunismul poate exista cumva ca ideal.